Örebro kommun
servicecenter@orebro.se

2019-05-13

Dnr 400-2018:7752

Beslut

efter kvalitetsgranskning av undervisning i svenska som andraspråk i årskurs 7-9 vid Almby skola 7-9 i Örebro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningen i svenska som andraspråk. Frågeställningarna är:

1. I vilken utsträckning skapar rektor organisatoriska förutsättningar för att undervisningen i svenska som andraspråk ska bedrivas med god kvalitet?
2. I vilken utsträckning gör rektor en bedömning av god kvalitet avseende elevernas behov av svenska som andraspråk?
3. I vilken utsträckning genomförs undervisningen i svenska som andraspråk enligt kursplanen och med god kvalitet?
    a) I vilken utsträckning täcker undervisningen kursplanens centrala innehåll?
    b) I vilken utsträckning genomförs undervisningen på ett sådant sätt och på en sådan nivå att alla elever oberoende av könstillhörighet har möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven i ämnet?
    c) I vilken utsträckning genomförs undervisningen på ett sådant sätt att den ger alla elever oberoende av könstillhörighet rika möjligheter att kommunicera på svenska och uttrycka ett komplext innehåll utifrån sin kunskapsnivå?

Bedömningen för respektive område (frågeställning 1 och 2 samt underfrågorna 3a-3c) görs i tre nivåer - *hög utsträckning, i delar och låg utsträckning* - utifrån Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier för granskningen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar kan Skolinspektionen rekommendera att ett utvecklingsarbete behöver inledas. En skriftlig redovisning av åtgärder och resultat begärs i så fall av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i hög utsträckning inom hela det granskade området kan Skolinspektionen lämna framåtsyftande kommentarer som stöd för skolans arbete med att ytterligare utveckla verksamheten.

Kvalitetskriterierna är Skolinspektionens uttolkning av *författningar inom skolområdet, forskningsöversikter* samt den erfarenhet som Skolinspektionen har fått genom sin samlade *tillsyns- och granskningsverksamhet*. Avgränsningar har gjorts inom respektive bedömningsområde. Skolinspektionen gör i sin granskning därför inte anspråk på att vara allomfattande.

Granskningen genomförs i 30 skolor och i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Skolinspektionen besökte Almby skola 7-9 den 26 och 27 februari 2019. Besöket genomfördes av Malin Lundquist och HG Arvidsson. Elever som läser svenska som andraspråk, lärare som undervisar i ämnet och rektorn intervjuades vid besöket. Dessutom har lektionsobservationer och dokumentstudier genomförts. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.[1]

---

[1] Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: https://www.skolinspektionen.se/sv/Tillsyn--granskning/Kvalitetsgranskning/Skolinspektionen-granskar-kvaliteten/SVA/

Beslut

1. Organisatoriska förutsättningar

Skolinspektionen bedömer att rektorn i hög utsträckning skapar organisatoriska förutsättningar för att undervisningen i svenska som andraspråk ska bedrivas med god kvalitet.

2. Rektors bedömning av elevers behov av svenska som andraspråk

Skolinspektionen bedömer att rektorn i låg utsträckning gör en bedömning av god kvalitet avseende elevers behov av svenska som andraspråk. Rektorn behöver därför inleda ett utvecklingsarbete som säkerställer att det görs en bedömning av god kvalitet om elevers behov av att läsa svenska som andraspråk.

3a. Undervisningens innehåll

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk i hög utsträckning planeras och genomförs så att hela det centrala innehållet behandlas.

3b. Undervisningens kvalitet och nivå

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög utsträckning genomförs på ett sådant sätt och på en sådan nivå att elever har möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven i ämnet.

3c. Elevers möjligheter att kommunicera och uttrycka ett komplext innehåll

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög utsträckning genomförs på ett sådant sätt att eleverna ges rika möjligheter att kommunicera på svenska och uttrycka ett komplext innehåll utifrån sin kunskapsnivå.

Skolinspektionens bedömningar

1. Organisatoriska förutsättningar

Författningsstöd 2 kap. 10, 13 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ skollagen 5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen (2011:185) Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner

Här bedöms i vilken utsträckning rektorn arbetar för att undervisningen ska bedrivas av behöriga lärare som ges relevant kompetensutveckling, samt om rektorn organiserar undervisningsgrupperna utifrån elevernas behov och kunskapsnivå i svenska. Vidare bedöms i vilken utsträckning rektorn leder och utvecklar ämnet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn i hög utsträckning skapar organisatoriska förutsättningar för att undervisningen i svenska som andraspråk ska bedrivas med god

kvalitet. Skälen till bedömningen är att tjänstefördelningen tydligt utgår från lärarnas behörighet samt att lärarna kontinuerligt ges den kompetensutbildning och fortbildning som de behöver. Rektorn har dessutom dimensionerat lärarresurserna och organiserat verksamheten utifrån elevernas behov och kunskapsnivå samt vad som bäst bedöms gynna deras språkutveckling. Undervisningen och resultaten i ämnet följs upp och utvecklingsinsatser genomförs utifrån resultatet av uppföljningen.

Behörighet och kompetensutveckling

Rektorn har fördelat tjänster och organiserat verksamheten utifrån lärarnas behörighet och kompetens i ämnet. I nästan alla klasser bedrivs undervisningen av två lärare, varav en är behörig i svenska som andraspråk. I en klass där ingen av de två lärarna är behörig i ämnet, har rektorn organiserat så att undervisningen bedrivs av en legitimerad lärare i svenska med lång erfarenhet av att även undervisa i svenska som andraspråk. Under våren kommer en ny behörig lärare att tillsättas i förberedelseklassen.

Vidare deltar lärarna i kommunens nätverksträffar för ämnet vilka genomförs tre gånger per termin. På dessa träffar har lärarna bland annat diskuterat pedagogiska frågor och sambedömt elevtexter som lärarna tagit med från sina respektive skolor. Lärarna får där också utbildning i Skolverkets bedömningsstöd Bygga svenska. Utöver detta har de fått kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt tillsammans med övriga lärare på skolan.

Organisering

Undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs dels i en förberedelseklass, dels i samlad klass tillsammans med de elever som läser ämnet svenska.[2] Som nämnts ovan tillämpar skolan ett tvålärarsystem när det gäller huvuddelen av undervisningen i svenska som andraspråk i samlad klass; två lärare, varav en med behörighet för ämnet, undervisar på dessa lektioner. Såväl rektorn som lärarna ser klara fördelar med denna organisering. Rektorn uppger att dubbelbemanningen dels innebär att eleverna kan vara med i klassen – vilket enligt henne gynnar deras språkutveckling – dels ger möjlighet till flexibilitet eftersom eleverna ibland kan behöva separat undervisning. Lärarna uppger att organiseringen ger förutsättningar för att accelerera elevernas språkutveckling och för att kunna utmana elever som kommit långt. Lärarna och rektorn uppger dock att de tillsammans behöver resonera kring elevers övergång från förberedelseklassen till undervisning i samlad klass; för en del elever är det ett stort steg. Det är ibland också svårt för skolan att motivera elever som kommer från andra skolor att delta i undervisningen i svenska som andraspråk i förberedelseklassen, trots att det enligt skolan skulle gynna deras språkutveckling. Rektorn är medveten om dessa problem och har vidtagit åtgärder för att utveckla verksamheten.

Inför ett nytt läsår sammanställer också lärarna vilka behov eleverna har i ämnet, och sammanställningen används sedan för att fördela resurser och lärarkompetens. Exempelvis omfördelades resurser och kompetens när det kom många nyanlända elever till skolan och det var fler elever som hade svårt att klara kunskapskraven för E. Skolan har också utökat antal timmar i ämnet för vissa elever. Andra elever som kommit långt i sin språkutveckling läser helt tillsammans med eleverna som har ämnet svenska, eftersom de bedöms gynnas av det.

Utveckling av ämnet

---

[2] Med undervisning i samlad klass menas att undervisningen i svenska som andraspråk bedrivs parallellt och integrerat tillsammans med undervisningen i ämnet svenska.

Lärarna samverkar regelbundet kring undervisningen och ämnet. Det finns en strukturerad samverkan på ämnesträffarna, där de bland annat diskuterar hur undervisningen ska organiseras för att bäst gynna eleverna. Lärarna i svenska som andraspråk och svenska träffas dessutom på eget initiativ en gång i veckan för samplanering och sambedömning av elevalster. Lärarna ser dock att de skulle kunna höja kvaliteten i ämnet ytterligare genom mer samarbete kring själva undervisningen.

Rektorn följer upp resultaten och undervisningen i ämnet, har identifierat utvecklingsområden och vidtagit åtgärder. Till exempel har rektorn besökt lektioner i förberedelseklassen för att se hur undervisningen där kan utvecklas. Rektorns uppfattning är att flickor och pojkar ges samma förutsättningar. Några jämförelser mellan flickors och pojkars resultat i ämnet har dock inte gjorts. Även om Skolinspektionen sammantaget bedömer att rektorn i hög utsträckning skapar förutsättningar för en undervisning av hög kvalitet i ämnet, finns anledning att analysera resultaten och betygssättningen utifrån ett könsperspektiv. Av nationell statistik för läsåret 2017/18 framgår att betydligt fler flickor än pojkar får ett högre slutbetyg jämfört med provbetyget på nationella provet. Även en jämförelse mellan provresultat och slutbetyg för läsåret 2016/17 indikerar att skolan behöver analysera detta.

2. Rektors bedömning av elevers behov av svenska som andraspråk

Författningsstöd
2 kap. 10 § skollagen
5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen
Lgr 11, 5 Kursplaner

Här bedöms i vilken utsträckning rektorn gör en bedömning av god kvalitet avseende elevers behov av undervisning i svenska som andraspråk.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att rektorn i låg utsträckning gör en bedömning av god kvalitet avseende elevers behov av svenska som andraspråk. Skälen till bedömningen är att det är upp till varje enskild lärare att bedöma vilka elever som behöver undervisning i ämnet. Det görs heller ingen bedömning om en elevs behov av att läsa svenska som andraspråk kvarstår.

Bedömning av elevers behov av undervisning i svenska som andraspråk

Det är varje undervisande lärare som gör bedömningen om en elev behöver läsa svenska som andraspråk när det saknas tidigare beslut eller betyg i ämnet. Lärarna gör bedömningen utifrån egen erfarenhet och kompetens, då det saknas rutiner eller en gemensam praxis – till exempel i form av bedömningsmaterial eller andra etablerade metoder – för hur bedömningen ska göras. Lärarna pratar sedan med vårdnadshavare och elev och rekommenderar svenska som andraspråk om eleven bedöms gynnas av det. Det förekommer dock att vårdnadshavare och elev motsätter sig rekommendationen och att eleven därför istället läser svenska. Det är inte heller alltid som rektorn informeras om detta. I övrigt är det rektorn som fattar beslut om en elev ska läsa svenska som andraspråk, till exempel för elever som är helt nyanlända.

Elever som börjar på skolan och tidigare har beslut om eller betyg i svenska som andraspråk fortsätter med ämnet. Någon bedömning om behovet kvarstår görs inte

förrän i slutet av årkurs 9 inför gymnasievalet; då reflekterar lärarna om eleven skulle gynnas av att läsa ämnet svenska istället.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn säkerställer att det görs en bedömning av god kvalitet om elevers behov av att läsa svenska som andraspråk.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver säkerställa att det görs en bedömning av god kvalitet avseende elevers behov av att läsa ämnet. Det handlar både om att bedöma om en elev behöver läsa ämnet och att kontinuerligt bedöma om behovet kvarstår.

Av skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas om det behövs och ersätter då undervisningen i svenska. Rektorn beslutar om undervisningen i svenska som andraspråk för en elev.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tar fram rutiner för hur och när behovsbedömningar ska göras och att bedömningarna görs utifrån beprövade metoder. Av skolförfattningarna framgår det inte hur länge en elev ska följa kursplanen i svenska som andraspråk, eller på vilka grunder man kan avgöra om en elev ska byta till svenska. Det som avgör är formuleringen ”om det behövs”. Det innebär att rektorn behöver ta reda på om eleven gagnas bäst av att följa kursplanen i svenska som andraspråk eller i ämnet svenska. Enligt Nationellt centrum för svenska som andraspråk behöver en kvalitativ bedömning av elevens hela språk göras, till exempel genom en performansanalys. Kännetecknande för elever som behöver svenska som andraspråk är att deras kognitiva utveckling har kommit längre än deras svenska språk så när tanke och språk är på samma nivå kan kanske eleven följa kursplanen i svenska istället.[3]

Forskning pekar på att det tar cirka 5-8 år att utveckla ett språk som fungerar i alla situationer[4]. I och med att många elever på skolan har läst svenska som andraspråk i mer än fem år kan det innebära att det finns elever som bättre skulle gynnas av att läsa ämnet svenska istället. Det är därför viktigt att kontinuerligt bedöma om en elevs behov av att läsa ämnet kvarstår. Det är också viktigt att bedömningen görs med etablerade metoder. Skolverkets bedömningsmaterial Bygga svenska, som skolan enligt rektorn planerar att använda till hösten, är utformat för att tillsammans med uppgifter och underlag från den egna undervisningen ge stöd i den bedömningen.

---

[3] Nationellt centrum för svenska som andraspråk; https://www.andrasprak.su.se/om-oss/vanliga-fr%C3%A5gor/grundskola/n%C3%A4r-ska-en-elev-sluta-l%C3%A4sa-svenska-som-andraspr%C3%A5k-1.107734, 2019-05-07

[4] Se till exempel Nationellt centrum för svenska som andraspråk; https://www.andrasprak.su.se/om-oss/vanliga-fr%C3%A5gor/grundskola/n%C3%A4r-ska-en-elev-sluta-l%C3%A4sa-svenska-som-andraspr%C3%A5k-1.107734, 2019-05-07 eller Cummins, J. (1996). *Negotiating identities: Education for empowerment in a diverse society*. Ontario: California Association for bilingual education.

3a. Undervisningens innehåll

Författningsstöd
Lgr 11, 5 Kursplaner

Här bedöms i vilken utsträckning undervisningen täcker kursplanen centrala innehåll.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i svenska som andraspråk i hög utsträckning planeras och genomförs så att hela det centrala innehållet behandlas. Skälen till bedömningen är att lärarna har god kunskap om ämnet och dess centrala innehåll samt att det genomsyrar såväl planeringen som genomförandet av undervisningen.

Undervisningens innehåll

Lärarna i svenska som andraspråk och svenska planerar undervisningen på övergripande nivå tillsammans. Planeringarna visar att kunskapsområdena i det centrala innehållet för årskurs 7-9 behandlas i såväl förberedelseklassen som i undervisningen som bedrivs i samlad klass. Undervisningen omfattar dessutom de innehållspunkter som skiljer ämnet från det centrala innehållet för ämnet svenska. Undervisningen innehåller till exempel moment där eleverna får arbeta med ordbildning och med språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådd när det egna svenska språket inte räcker till. De får också strukturerat och med ett tydligt syfte arbeta med olika texters ord, begrepp och meningsbyggnad. Av intervjuer och observationer framgår också att eleverna får arbeta med ord och begrepp från skolans ämnen och vardagsspråket. Lärarna tar också upp fonetiken i undervisningen, och eleverna får vid behov träna på uttal.

3b. Undervisningens kvalitet och nivå

Författningsstöd
1 kap. 4 och 5 §§, 3 kap. 3 och 14 §§, 10 kap. 20 a § skollagen 5 kap. 2 § skolförordningen Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner

Här bedöms i vilken utsträckning undervisning genomförs på ett sådant sätt och på en sådan nivå att alla elever oberoende av könstillhörighet har möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven. Särskilt bedöms i vilken utsträckning undervisningen kännetecknas av de framgångsfaktorer som vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefulla.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög utsträckning genomförs på ett sådant sätt och på en sådan nivå att elever har möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven i ämnet. Skälen till bedömningen är att undervisningen i hög utsträckning utgår från ett andraspråksperspektiv. Undervisningen är också kognitivt utmanande och eleverna ges den stöttning som de behöver för att kunna tillgodogöra sig den. Vidare har det i granskningen inte framkommit annat än att elever oberoende av

könstillhörighet har möjlighet att nå så långt som möjligt i förhållande till kunskapskraven i ämnet.

Undervisningens kvalitet

Undervisningen kännetecknas på många sätt av arbetssätt som vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som framgångsrika för undervisning av flerspråkiga elever som utvecklar ett andraspråk. Det finns till exempel ett tydligt fokus på såväl planerad som interaktiv stöttning i undervisningen. Lärarna arbetar medvetet modellerande genom att såväl beskriva som visa på modeller för olika texttyper. Lärarna skriver sedan texter tillsammans med eleverna innan dessa får producera en egen text. Lärarna uppger att de i det arbetet ger eleverna visuell stöttning i form av formuleringsmallar, till exempel meningsstarter. Av dokument framgår också att eleverna när de ska skriva en slutuppgift kan få stöd i form av en skrivmall och tips på lämpliga formuleringar.

Ett annat exempel på planerad stöttning är att en lärare på en lektion skriver upp, förklarar och exemplifierar vissa ord och begrepp för eleverna innan de tillsammans ska läsa en text. Läraren väljer då inte bara innehållsrika ämnesord utan också ord från vardagsspråket som ”skojigt”, ”fnissar” och ”hummar”. Läraren visar också en medvetenhet om att eleverna inte alltid har tillräckliga referensramar genom att i förväg även skriva upp begrepp som ”Hasse och Tage”. På andra lektioner arbetar lärarna medvetet med ord kopplade till skolspråket, som ”referera”, ”tes”, ”motsvara” och ”källa”. En lärare resonerar med eleverna om betydelsen av ordet tyda och jämför det med olika betydelser av ordet tolka. Generellt sett arbetar lärarna aktivt och medvetet med att utveckla elevernas ordförråd.

Eleverna ges också möjlighet att utveckla en metaspråklig medvetenhet om hur ord och uttryck bildas i svenskan, bland annat genom att läraren ”packar upp” ord och på så sätt visar hur dessa bildas och får sin betydelse. En lärare packar på samma sätt upp uttryck som ”gå under jorden” och ”dra ner brallorna”. På en lektion där en krönika diskuteras resonerar läraren med eleverna om att synonymer kan ha olika stilnivå och varför skribenten utifrån syftet med text medvetet väljer ett ord istället för ett annat. En annan lärare uppmärksammar också eleverna på talspråk och skriftspråk i en sångtext som de diskuterar.

I undervisningen ges eleverna också möjlighet att använda sitt modersmål som resurs i lärandet. Lärarna beskriver till exempel hur de arbetar med så kallade in-texter – det vill säga texter för att utveckla och fördjupa egna tankar - och ut-texter, vars syfte är att bli lästa och förstådda av en läsare och därför måste kunna stå för sig själva. Eleverna som läser svenska som andraspråk kan få skriva in-texterna på sitt modersmål, medan ut-texterna ska vara på svenska. Eleverna använder dessutom ibland sitt modersmål för att fråga en kamrat om något eller för att förklara för en kamrat som inte förstår.

Undervisningens nivå

Undervisningen är till stor del kognitivt utmanande och har en genomsnittligt hög svårighetsgrad. Eleverna får till exempel arbeta med utmanande uppgifter som att läsa krönikor publicerade i dagstidningar och diskutera dess budskap. Som framgår ovan resonerar lärarna dessutom med eleverna om texters stilnivå och hur en författare anpassar språket för ett specifikt syfte, till exempel för att roa eller provocera. Lärarna i svenska som andraspråk och svenska uppger att de tillsammans planerar arbetsområden, och av de övergripande planeringarna framgår att eleverna – oavsett vilket ämne de läser – arbetar med samma ämnesinnehåll på samma nivå. Lärarna uppger att de ibland kan

anpassa omfattningen av ett moment, till exempel att eleverna som läser svenska som andraspråk arbetar med en text istället för två eftersom arbetet tar längre tid för dem. Som tidigare beskrivits ges också eleverna den stöttning – såväl planerad som spontan – som de behöver för att kunna tillgodogöra sig undervisningen.

Elevernas uppfattning är att undervisningen är lagom svår. De tycker också att de lär sig mycket. I elevintervju framkommer dock att det finns elever som vill ha läxor, till exempel att läsa böcker, för att lära sig ännu mer. Eleverna upplever att lärarna har samma höga förväntningar på flickor och pojkar.

Eleverna som läser i samlad klass tycker att de bedöms på samma sätt som eleverna som läser ämnet svenska. Lärarna sambedömer dessutom elevernas prestationer i såväl svenska som svenska som andraspråk. För några elever är det dock oklart vad som krävs för att nå ett godkänt betyg. De uppger att läraren inte har pratat med dem om det. Av dokumentstudier framgår också att det varierar om de övergripande planeringarna beskriver vad eleverna ska klara av för att nå målen.

3c. Elevernas möjlighet att kommunicera och uttrycka ett komplext innehåll

Författningsstöd
1 kap. 4 och 5 §§, 3 kap. 3 § skollagen 5 kap. 2 § skolförordningen Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner

Här bedöms i vilken utsträckning eleverna oavsett könstillhörighet ges möjlighet att kommunicera på svenska och uttrycka ett komplext innehåll utan att det ställs för tidiga krav på språklig korrekthet.

Samlad bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i hög utsträckning genomförs på ett sådant sätt att eleverna ges rika möjligheter att kommunicera på svenska och uttrycka ett komplext innehåll utifrån sin kunskapsnivå. Skälen till bedömningen är att lärarna på ett medvetet sätt planerar och genomför undervisningen så att eleverna ges många möjligheter och stimuleras att kommunicera på svenska. Att det skulle finnas någon skillnad i det avseendet beroende på elevernas könstillhörighet har inte framkommit.

Elevers möjligheter att kommunicera på svenska

Lärarna planerar och genomför undervisningen så att eleverna ska få många möjligheter att såväl tala som skriva svenska. Lärarna arbetar också så att eleverna både ges förutsättningar och stimuleras att uttrycka sig såväl skriftligt som muntligt. Ett genomgående arbetssätt är att eleverna vid diskussioner kring texter eller annat först får diskutera det i par eller i grupper innan läraren tar upp det i helklass. Eleverna i förberedelseklassen beskriver till exempel hur de ofta får prata två och två om olika texter eller bilder.

Lärarna väljer också medvetet ämnesinnehåll som engagerar eleverna och utgår från deras erfarenheter. På en lektion som handlar om identitet uppmanas alla elever att kort skriva ner allt som gör att ”jag är jag”. Under tiden eleverna skriver går läraren runt och pratar med eleverna, responderar på det de säger och får dem på det sättet att utveckla

sina tankar. Sedan får eleverna i smågrupper delge varandra och diskutera vad de kommit fram till och skrivit ned. Därefter får eleverna en efter en i helklass ta upp exempel på vad som formar och uttrycker en persons identitet. Genom arbetssättet ges förutsättningar för en fördjupad och autentisk diskussion där elevernas olika erfarenheter – och bakgrunder – används för att fördjupa ämnesinnehållet. Detta blir tydligt i de exempel som eleverna tar upp och som sedan diskuteras: beteende, religion, uppväxt, etnicitet, kostvanor, känslor, familj, social klass och åsikter.

Lärarna väljer också texter som engagerar och berör eleverna. På de lektioner Skolinspektionen besökte fick eleverna bland annat arbeta med och diskutera en sångtext av Laleh, en krönika som menar att ungdomsarbetslösheten beror på att ungdomar är lata och inte tar ”skitjobb” och en kortnovell om hur det gemensamma intresset för fotboll skapar en kontakt mellan en ensamkommande pojke och en flicka.

För att få eleverna att utveckla både sitt tal och sitt skrivande arbetar lärarna genomgående med att ställa följdfrågor och ger förslag på sådant som eleverna kan tänkas vilja förmedla, istället för att snabbt gå vidare och ge ordet till en annan elev. Som tidigare nämnt ges eleverna också möjlighet att använda sig av visuellt stöd som formuleringsmallar och bilder för att underlätta och stimulera kommunikation.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 13 februari 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån det identifierade utvecklingsområdet.

Redogörelsen skickas via e-post, till *skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se*. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 400–2018:7752) i de handlingar som sänds in.

På Skolinspektionens vägnar

X Sofia Lindstrand

Beslutsfattare
Signerat av: Sofia Lindstrand

X Hans-Göran Arvidsson

Föredragande
Signerat av: Hans-Göran Arvidsson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Malin Lundquist och Hanna Antonsson medverkat.

Bilaga: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolan har totalt 371 elever, varav 91 läser svenska som andraspråk. För nyanlända elever har skolan en förberedelseklass. Elever som har del av sin undervisning i förberedelseklassen – som på skolan kallas för internationella gruppen (ITG) - läser enligt prioriterad timplan. Nivågruppering förekommer i förberedelseklassen utifrån en kartläggning av på vilken språklig nivå i svenska eleverna befinner sig, men också utifrån skolbakgrund.

För elever som läser ämnet i samlad klass tillsammans med elever som läser ämnet svenska bedrivs undervisningen av två lärare, om möjligt med en behörig lärare i svenska som andraspråk och en i svenska. I någon klass bedrivs undervisning med förstelärare i svenska tillsammans med legitimerad lärare utan behörighet i ämnet, och i någon klass med en lärare som är behörig i båda ämnena. Även om undervisningen som regel bedrivs i samma klassrum, förekommer att klasserna delas på dessa lektioner så att elever får separat undervisning.